

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljeni na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inserati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslani in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Boj ob Seretu.

Dunaj, 19. januarja.

Sovražnik je nameril včeraj popoldne silne napade na naše pozicije med dolino Susito in Casinu, ki pa so se do zadnjega razbili v našem ognju.

V Voliniji je bojno delovanje zopet ponehalo.

Dunaj, 20. januarja.

Nemški polki so zajurili kraj Nanesti, zapadno od Nemoloaze.

Severno od Belborja smo zavrnili ruske izvidne čete. Pri Valeputni so izvršili naši izvidni oddelki napad na sovražne straže.

Berolin, 20. januarja.

V Vzhodnih Karpatih severno od Belborja so manjši ruski oddelki večkrat brezuspešno napadli naše pozicije. Sovražnika, ki je bil na eni točki nenadno vdrl, smo v bližinskem boju vrgli nazaj. Severno od doline Susite so obnovili Romuni na istih točkah kakor dan poprej svoje obupne napade. Petkrat smo jih po težkih bojih krvavo zavrnili. Razen več sto mrtvih, ki leže pred njih pozicijami, je izgubil sovražnik 400 vjetih.

Močno sneževje in slaba razsvetljava sta ovirala delovanje naše artiljerije. Kljub temu so včeraj nemške čete zajuriale ob Seretu ležeči kraj Nanesti.

Berolin, 21. januarja.

Z Nanestijem je padlo 19. januarja vse od Rusov tam še žilavo branjeno mostišče v naše roke. Pomorjanci, vojaki iz Stare Marke in zapadnopruski vojaki so zajurili več sovražnih črt z oporišči. Naše baterije in strojne puške so z boka prijele Ruse, ki so se umaknili za mostove čez Seret, ter jim prizadejali težke izgube. En častnik, 555 mož, 2 strojni pški in 4 metala min so ostala v naših rokah.

Dunaj, 21. januarja.

Pri zavzetju mostišča Nanesti (zapadno od Nemoloaze) smo vjeli 556 mož ter vplenili 2 stroj-

ni puški in 4 metala min. V odseku Mesticanesti je deloval včeraj popoldne močan ruski artiljerijski ogenj proti našim pozicijam. Sledeči poskušeni napadi Rusov so se ponesrečili že v prvih poskusih.

Neki avstro - ogrski letalec je prisilil sovražno letalo pri Marmaroški Sihoti, da se je spustilo na tla. Letalo in letalci so nepoškodovani in v naših rokah. Bolj proti severu pri c. in kr. četah ni česar pomembnega.

Dunaj, 22. januarja.

V gorovju Odobesci smo zavrnili sovražne izvidne čete. Vzhodno od Njelnice v Voliniji so sunili oddelki brnskega peškolka št. 8. presenetljivo v ruske jarke ter pripeljali nazaj enega vjete častnika, 109 mož, eno strojno puško in eno metalo min. Dobro voden topovski ogenj je prizadejal sovražniku velike krvave izgube.

Dunaj, 23. januarja.

Bolgari so dospeli pri Tulči na severni breg izliva sv. Jurja. Ob dolenji Putni smo zavrnili ruske sunke. Enako so tipali južno od doline Casinu sovražni oddelki zaman proti našim pozicijam. Pri armadi generalobersta v. Köynssa mestoma življen topovski boj. Bolj proti severu pri c. in kr. četah ni ničesar poročati.

Dunaj, 25. januarja.

Pri armadi generalobersta von Tersztyanszkega uspešno podvzete nemške napadalne čete. Sicer na vzhodni fronti južno od Pripjata nikjer večjega bojnega dela.

Berolin, 25. januarja.

Boji lovskih oddelkov in le osamljen močnejši artiljerijski ogenj se ponavljajo dan na dan. V zasneženem gorovju med dolinama Casinu in Putne smo odvzeli sovražniku 50 mož.

V romunski ravnini je vladal pri hudem mrazu v splošnem mir. Ob Donavi topovski boji z brega na breg in praske med postojankami.

Car romunskemu kralju.

Kopenhagen, 21. januarja. Veliki knez Jurij Mihajlovič je odpotoval v romunski glavni stan,

da izroči romunskemu kralju posebno carjevo lastnoročno pismo. Zatrjuje se, da obljublja car v tem pismu svojemu potrtemu zavezniku, da ga v nesreči ne bo zapustil.

Vojna z Italijo.

Dunaj, 21. januarja.

V severnem odseku Kraške fronte so pripeljale naše čete s posrečenih podvzetij nazaj 4 častnike, 120 mož in 1 strojno puško.

Dunaj, 23. januarja.

Blizu Gorice so vzela naša lovška poveljništva sovražni jarek, vjela 3 častnike in 134 mož ter vplenila 3 strojne puške. Sicer je položaj neizpremenjen.

Konec vojne v juliju ali avgustu?

Lugano, 20. januarja. Iz rimskih listov je razvidno, da se delajo na italijanski fronti obsežne priprave. Artiljerija je skoro podvojena. General Porro je izjavil, da je prepričan, da bo vojna do julija, najkasneje v avgusta odločena. Italija je posegla prav do dna svojih človeških rezerv in on je prepričan, da ne bo odločilo vojne število čet, ampak boljše izvežbanje.

Admiralski svet v Londonu.

Rim, 22. januarja. „Tribuna“ poroča, da sta mornariški minister admiral Corsi in državni prometni podtajnik Ancona dospela v London na zborovanje admiralov četverozveze o sredstvih za ojačenje in boljšo sestavo vojne na morju kakor tudi o nujnem vprašanju glede nabave in dovoza premoga in žita.

Italijanska vojna zona ob švicarski meji.

Monakovo, 20. januarja. Italijanski obmejni kraji se izpraznjujejo po načrtu. Vsa znamenja kažejo, da se ustvari vzdolž švicarske meje italijanska vojna zona. Ceste v tej zoni so že nekaj časa zaprte.

PODLISTEK.

Julienne.

Nihče ni vedel, kako je prišla v trdnjavo.

Neki častnik jo je prvi videl tavati po sivih hodnikih, ko je v onih vročih dneh vse z mrzlično hitrostjo pripravljalo trdnjavo za boj. Pa komaj se je začudil, kako pride mlado dekle med oklopne stolpe in trdnjavske betonske kasemate, ki jih je sovražnik čimdalje bolj ogrožal — je že tudi izginila. In častnik je nanjo pozabil.

Šele ko se je strašna železna toča iz nemških topov tuleč in sikajoč vsipala kakor ognjen potok iz tisočeri peklenskih žrel čez Liege, so jo zopet videli. Kar naenkrat je sedela — nihče je ni videl priti — pod sivo varnostno steno neke bočne baterije. Vročih oči je sledila delu topničarjev in ni se zganila, če je dim in ogenj švigal iz cevi, če je pretresal bobnajoči grom debeli betonski zid, če so težki projektili divje tulili visoko v zraku.

„Le dajte jih, nesramneže, pruske pse! Le po njih! Dajte jih dobro!“ vpila je na topničarje ter žugala s pestmi proti sovražniku, da se ji je treslo telo in so se ji razpletali črni lasje.

„Saj jih bomo! Le čakaj, mala,“ zakliče ji smeje se mladi kanonir, ki je sedel pred topovo muho ter urno vrtel kolo, ki daje topu smer. „Naši železni tički jim bodo raztrgali široke gobce, da pozabijo na smeh vse večne čase!“

„Prav tako! Prav tako!“ kliče dekle goreče, plane k topničarju in ploskne vsa razburjena z rokama.

Roki sta bili beli in vitki, obraz nežen in fin, bila je še skoraj otrok.

Sredi grmenja topov se je mladi topničar spomnil čudnega položaja. Mlado dekle, lepo, vitko, nežno, žarečih oči in črnih kit, ki so imele blesk brušenega oglja, v bojnem viharju . . . stisnjeno ob sivi betonski zid varnostne stene . . . in potem visoko sklonjeno tik ob motno se svetlikajoči kovini morečega topa . . .

Topničar pozabi uravnati cev. „Povej vendar, mala . . . tisoč gromov! . . . kdo pa si? Kako prideš semkaj?“

Dekle se vstraši in pogleda kanonirja z velikimi, temnimi očmi, kakor da bi se bila prebudila iz snu. Potem zatisne oči, se nasmeje in zmaje z glavo.

„Julienne se zovem in pomagati vam hočem uničiti proklete Pruse.“

Svežih usten se smeje topničar. Beli zobje so se mu svetili.

Krasna je bila. Sredi vojščakov in sredi tuleče glasbe topov je bila kakor bitje iz drugega sveta.

Poželjivo gleda topničar ob cevi vitko in nežno telo, blede usta, ki so bila kakor za poljub napol odprta. Med belimi, vlažno se bliščečimi zobmi, je ležal rdcči jeziček.

Voz, naložen s projektili se dvigne iz munijskega rova. Glasno zahrešči topov zapor, oklopna granata se stisne v cev in zapor se zopet zapre.

„Streljaj!“ kriči dekle z visokim glasom.

Daleč iz cevi je švignil plamen, sivočrni smodnikovi dim se je valil ter silil dušljivo v nos in usta in grozni grom je donel kakor padajoče skale. Projektil je besnel skozi zrak s strašnim glasom,

ki se je konečno poizgubil kakor zadnji vzdih umirajočega velikana.

Dekle se je treslo razburjenja in njeni prsti so se poizkušali oprijeti betonske stene.

„Zadeto!“

Topničar se porogljivo zasmee. Iz oči mu odseva srd.

„Zadeto? Ah! Zadeto! Kako naj streljamo, ako ne vidimo sovražnika! Če nas obsujejo njegove peklenske granate in mi ne vidimo niti sledu topov! Vrag si ga vedi, iz kakih proletih lukenj streljajo ti Prusi!“

V tem trenutku — nihče je ni slišal prihrumeti — je razpočila nad baterijo nemška granata. Bilo je kakor bi se hipno posvetil umetni ogenj, ki razprši desetisoce bliščečih zvezd. Strašno je bobnela železna toča. Dim se je valil, kamenje je frčalo, kosi betona so se lomili iz zidu, pri topovih se je slišalo hreščanje razpokajoče se kovine. Vmeš pa jasen vzklík dekleta.

Oblaki dima so se razpršili. Omamljen, ali neranjen je sedel mladi topničar pred svojim topom. Poškodovan je bil. Trije so ležali na tleh, pokriti z drobci kamenja. Eden je bil bled in tih, oba ostala sta stokala in krvavela. Dekle je čepelelo ob zidu, pesti oprte v tla in prestrašeno gledajoč z velikimi očmi grozni učinek. Črni kodri so ji viseli čez ramo.

Blazen smehljaj se je pojavil na topničarjevih ustnicah, začnelih od dima.

„Julienne?“

Julienne se ni premaknila. Strmela je v mrtvečev obraz. Prav mala rana je bila videti na levem sencu in rdeča kri je v drobnem pramenu curljala iz nje.

Italijanska „zmaga“ v Libiji.

Lugano, 20. januarja. Italijansko časopisje proslavlja na običajno pretirani način zasedenje Zuare v Libiji, zmago nad 500 vrojenci, čeprav uradno poročilo govori o najhujših bojih. Listi poudarjajo, da je vodja stašev Elbaruni bogato opremljen z nemškim denarjem.

Zadnji vpoklici.

Curih, 21. januarja. „Tagesanzeiger“ poroča, da sedanji italijanski vpoklici so najbrže zadnji večji poziv pod orožje. Z vpoklicem letnikov 1870. do 1875. je sledil tudi vpoklic poslancev italijanskega parlamenta, med temi oficijelnih socializtov Beconi, Benaglio, Rentini, Caroti in Dugoni, ki bodo kot navadni vojaki vršili vojno službo.

Zaprta pristanišča v Italiji.

Lugano, 23. januarja. Razven pristanišča v Genovi so bila 20. t. m. zaprta za vse tuje in italijanske ladje tudi pristanišča v Livornu, Gaeti, Neaplju, Salernu in Tarentu.

Francoske čete za Italijo?

Glede zbiranja velikega števila čet na zazadnošvicarski meji sodi neki ententni list, da gre za one sile, katere hoče poslati Francija v smislu dogovorov na konferenci v Rimu na italijansko bojišče. Za potrdilo te verzije bi veljalo poročilo o zaprtih italijanskih pristaniščih. Ako se to zgodi, potem se vrši podobno transportno gibanje kakor v vojni 1859.

Velike priprave v Italiji.

Budimpešta, 24. januarja. „Pesti Hirap“ poroča iz Lugana: Na italijansko bojišče so dospeli številni francoski topovi. V Benetkah z vso naglico delajo utrdbe, posebno se utrjuje črta Brenta-Po s številnimi okopi. Italijanska zračna sredstva so podvojena. Kakor znano že, je izjavil general Porro svojim prijateljem, da se odloči vojna v juliju, najkasneje v avgustu. dostavil pa je tudi, da na poletje bodo izčrpane vse bojujoče se stranke.

Ruski neuspehi.

Berolin, 21. januarja.

Vzhodno od Baranovičev so vrle nemške čete v sunku v ruske jarke ter pripeljale 17 vjetih nazaj.

Berolin, 23. januarja.

Ob Dvini in severozapadno od Lucka se je včasih artiljerijski ogenj stopnjeval. Zapadno od Dvinska je prepodila naša posadka v jarkih ruski štrafunski oddelek, ki je bil rano zjutraj vdrl v najsprednjo črto.

Na nekaterih točkah Gozdnatih Karpatov in obmejnega gorovja proti Moldavi je prišlo pri jasnem mrzlem vremenu do živahnejših artiljerijskih bojov. V bojih na predpolju so odvzele nemške in avstro-ogrske čete nasprotniku med dolino Slanic in Putno 100 vjetih ter zavrnilo južno od doline Casinu močne sovražne sunke.

Berolin, 25. januarja.

Na obeh straneh reke Aa nam je dal napad na več ruskih gozdnih postojank v višini 10 km

Trdnjavski poveljnik v spremstvu častnikov je hitel mimo. Zavpil je nad topničarjem. Le - ta se je ozrl, pogledal poveljniku v obraz in se nasmešnil . . .

Obupan se poveljnik obrne k svojim častnikom in kaže na razvaline.

„In to niti ni bila njih največja granata! Povsod enoinisto . . . drugega nam ne preostaja, kakor da se poskrjimo v kot ter damo zdrobiti! Pekel je to . . . kakor bobneča lavina pride . . . niti oklopni stolp ne vzdrži . . . niti betonski zid ne obstane . . . Vse je zastonj . . . Tu vidite sami!“

Onstran, pri oklopnem stolpu kontereskarpe je zadela težka granata. Gromeč je začel bruhati vulkan. V orjaških oblakih se je kupičil dim. Kosi zidovja so frčali po zraku ter padali na tla. Strahovit zračni pritisk se je bližal liki vihar. Poveljnik se je opotekal, nek častnik ga je držal.

„Vse zastonj, gospodje . . . vse zastonj,“ mrmra. „Pojdite.“

In častniki so odhiteli.

Dekle je skočilo pokonci. Porogljivo se je smejalo in žugalo s pestmi za poveljnikom.

„Zastonj?“

Z divjim vzklikom, urno kakor mačka skoči k topničarju. Prime ga za modro vojaško suknjo, trese ga in mu kriči v obraz:

„Streljaj vendar, strahopetnež! . . . Vrzi jim tvoje granate v njih topove! Brani se, strahopetnik!“

Topničar jo je prijel za roki. Blazno se je smejal ter jo hotel pritegniti k sebi, da poljubi blede, mrzlična ustna.

„Ali moreš ti streljati z razstreljenim topom, sladka dušica? . . . a . . .?“

14 častnikov, 1700 mož in 3 strojne puške v roke. Močen protisunek pripeljanih rezerv ni mogel ovreti našega prodiranja. Zapadno od Lucka so vdrlle čete renskih polkov v naskoku v gozdne pozicije pri Semerinskih ter napravile 14 vjetih.

Kriza na Ruskem.

Z ozirom na izpremembe v ruskem kabinetu, zlasti z ozirom na zopetni nastop Stirmerja kot voditelja zunanjega ministrstva izražajo vsi ententni listi, zlasti pa francoski, svoje vznemirjenje. „Matin“ pripisuje Stirmerjevemu zopetnemu nastopu programatičen pomen. Splošno pa izraža večina listov svoje skrbi zaradi ruske politike in svoje nezaupanje v osebo Stirmerja.

Nov ruski vojni minister.

Petrograd, 18. januarja. General Beljajev, bivši pomočnik ruskega vojnega ministra in šef generalnega štaba, je bil imenovan za vojnega ministra.

Zaradi Alandskih otokov.

Rusko armadno vodstvo je dalo napraviti na Alandskih otokih v zadnjem času nove utrdbe in gradi vojašnice. Pričakovati je baje energičnih korakov švedskega zunanjega ministra.

Ruski vrhovni poveljnik odstopil?

Berlin, 23. januarja. Preko Stockholma javljajo: General Aleksejev, vrhovni poveljnik ruskih armad, je odstopil, njegovo mesto je prevzel general Gurko.

Boji na zapadu.

Berolin, 20. januarja.

Pri Witschaetu in zapadno od La Basséeja smo danes ponoči zavrnili napadajoče angleške patrolje. Med Dollerjem in kanalom med Renom in Reno so württemberske čete uspešno izvršile pričeta izvidna podvzeta.

Berolin, 21. januarja.

Razen mestoma živahnih artiljerijskih bojov in uspešnih lastnih patroljskih podvzetij je potekel dan brez bistvenih dogodkov.

Berolin, 22. januarja.

Pri Lensu smo z ognjem ročnih granat zavrnili slaboten angleški napad. Pri Bezonvauxu in in vzhodno od Pont-a-Moussona so pripeljali izvidni oddelki s kratkih sunkov v sovražno pozicijo nazaj več vjetih in eno strojno puško.

Berolin, 23. januarja.

Severovzhodno od Armentieresa so vdrl izvidni oddelki bavarških polkov v sovražne jarke ter se vrnili z nekaterimi vjetimi in strojnimi puškami. Proti našim pozicijam severozapadno od Fromellesa prodirajoče angleške čete smo zavrnili. V ostalem je ovirala le včasih popuščajoča megla artiljerijsko in letalsko delovanje.

Berolin, 24. januarja.

Pri skoraj popolnoma jasnem zimskem vremenu se je gibal bojevanje v večini frontnih odsekov v zmernih mejah. Letalci so uporabljali ugodne opazovalne razmere za svoje mnogostranske naloge. Nasprotnik je izgubil v številnih zračnih bojih ter v našem obrambnem ognju 6 letal.

Berolin, 25. januarja.

V Artoisu, med Ancro in Sommo in na fronti ob Aisni se je bojno delovanje artiljerije in metalmin od časa do časa ojačilo. Večkrat je prišlo v predpolju pozicij do spopadov izvidnih oddelkov. Jugovzhodno od Berry au Baca, severozapadno od Reimsa so vdrlle pruske in saksonske čete v sunku v francoske jarke ter se vrnile po ljutem boju z enim častnikom, 30 vjetimi in 2 strojnimi puškama.

Z odločnim prijemom se je posrečilo ob višini Combrea dvema izvidnikoma nekega hanoverskega rezervnega polka premagati trikratno premoč neke francoske postojanke ter se vrniti z eno strojno puško v lastne črte. V Vogezih se je ob Hilsenfirstu ponesrečil sunek francoskega štrafunskega oddelka. Jasno vreme je podpiralo obojestransko letalsko delovanje.

Pomorska bitka v Severnem morju.

Berolin, 23. januarja. Wolffov urad poroča: Pri podvzetju delov naših torpednih bojnih sil je prišlo 23. t. m. zjutraj v Hoofdenih do spopada z angleškimi lahkimi bojnimi silami. Pri tem je bil v boju uničen en rušilec, drug rušilec so opazovali naši letalci po boju, kako se je potapljaj. Od naših torpedovk je ena vsled dobljenih poškodb prišla v nevarnost ter je pristala v nizozemskem pristanišču Ymuiden. Naše ostale ladje so se polnoštevno z malimi izgubami vrnile.

Anglija zlorablja nevtralne zastave.

Dne 12. t. m. je srečal glasom uradnih nemških poročil neki nemški podmorski čoln v Kanalu

neko ladjo z dansko zastavo in napisom: „Kai Danmark“. Podmorski čoln je ladjo pozval, da naj se ustavi, kar je ta tudi storila. Ko je nato podmorski čoln prišel dosti blizu, je ladja začela nenkrat streljati na njega, da se je ta mogel rešiti le s tem, da se je hitro skril pod vodo. Angleži torej porabljajo take ladje pod nevtralnimi zastavami kot past za podmorske čolne.

Zasedene sovražne pokrajine.

Berolin, 18. januarja. Wolffov urad poroča: Začetkom leta 1917. smo imeli zasedeno: Belgije 29.000 km², Francoske 22.310 km², dočim je bilo 900 km² nemških tal v francoskih rokah. Rusije je bilo zasedene 280.450 km², Romunske je bilo zasedene 100.000 km². dočim so imeli Rusi zasedenih 28.231 km² avstrijsko - ogrskih tal. Srbije je bilo zasedene 85.867 km², Črne gore 14.180 kvadrat. kilometrov in Albanije 20.040 km².

Vpoklic poljedelskih delavcev na Angleškem.

Vojno ministrstvo, oziroma vojni urad na Angleškem je spoznal za potrebno poklicati pod orožje polovico od vojaške službe oproščenih moških, ki so zaposleni v poljedelstvu.

Francoski zamorci.

Francoska zbornica je soglasno sprejela protest proti nemški zahtevi, da naj se odpokličejo iz francoske vojske zamorci, češ, da so se dvignili vsi Franzozi brez razločka polti, da rešijo človečtvo.

Na Balkanu.

Makedonsko bojišče.

Dunaj, 22. januarja.

Jugovzhodno od Ohridskega jezera so preprečile naše čete predvčerašnjem sovražni sunek.

Italijanske čete za Balkan.

Stockholm, 21. januarja. Večina za Solun in Valono določenih čet se pripelje po Italiji z železnico. Tako je hoče dobiti obilo prostora na ladjah za druge svrhe. Najbrže se ustanovi Brindisi-Korint za vojni transport. Pred Brandisijem se zbirajo bojne ladje.

Curih, 21. januarja. Kakor poroča „Tagesanzeiger“ iz Milana, je pripravljen v Brindisi kontingent 100.000 mož, da se jih odpošlje v Solun.

Homatije na Grškem.

Milan, 20. januarja. Tukajšnji listi poročajo iz Aten: Vsi Venizelisti, tudi časnikarji, so bili izpuščeni. Angleški general Philips in več častnikov so prispeli kot kontrolorji v Atene, ruski in francoski kontrolorji še pridejo. „Neon Asti“ poroča, da zahteva admiral Bonsguier premestitev grške garnizije s Krfa v Santa Maura.

Atene, 21. januarja. Ententa je dovolila grški vladi za prepeljavo vsega artiljerijskega materiala na Peloponez 14 dni odloga.

Milan, 22. januarja. „Secolo“ poroča: Anglija je priznala, da Venizelisti niso bili upravičeni zasesti otoka Cerigo ter je grško vlado pozvala, da naj tam zopet vzpostavi svojo avtoriteto.

Nove ententine nasilnosti na Grškem.

Kakor poročajo angleški listi je zahtevala ententa od grških lastnikov onih ladij, ki se nahajajo v ententnih pristaniščih, da prepušijo svoje parnike proti primerni odškodnini Angliji. Večina grških podjetnikov je to ponudbo sprejela. Kdor se bo upiral, temu bo ladja kratkomalo konfiscirana proti odškodnini, ki je določi angleška vlada. S to nasilnostjo so pomnožili Angleži svoje trgovsko brodovje za 700.000 ton.

Gora Athos v rokah entente.

Bern, 24. januarja. Agence Havas javlja iz Soluna: Francoske in ruske čete so zasedle vseh 21 samostanov na gori Athos. Agence Havas pravi da zato, ker so grški menihi preskrbovali nemške podmorske čolne z živili.

Venizelos na begu.

Berna, 22. januarja. Po poročilih iz Aten je nastala v Solunu krvava protivstava proti Venizelosu in njegovim pristašem. Vodita jo Christopulos in Ivannu. Venizelosovi ministri so zbežali na Kreta. Venizelos pa je odšel na francosko vojno ladjo, ki je v pristanu. Med Angleži in Francozi je ta krvava vstaja zahtevala mnogo žrtev. Prebivalci Soluna beže v Yekaterino in polotok Chalkidike. En del četverozveznega brodovja je zapustil Pirej in je odšel v Solun. Daljna poročila atenskega vladnega časopisja pravijo, da razpada Venizelosa armada in je velik del te armade zbežal v gozde pri Veriji. Pridružilo se jim je mnogo Srbov. Vesti pravijo, da je tudi na otoku Mytilene nastala protivstava.

Wilsonovi mirovni pogoji.

Dunaj, 22. januarja. Tukajšnje ameriško veleposlaništvo sporoča, da je poslal predsednik Wilson danes amerškemu senatu poslanico, v kateri zagotavlja, da smo se vsled njegove akcije znatno približali definitivnemu razpravljanju o miru ter razpravljanju o mednarodnem koncertu, ki bo res onemogočil, da bi nas še kedaj zadela podobna katastrofa, kakor je sedaj.

Predsednik navaja pogoje, pod katerimi se smatra ameriška vlada za upravičeno zahtevati, da odobri ameriški narod oficijelen pristop k mirovni ligi. Najprej mora biti sedanja vojna končana. Mir se pač ne bo zasigural le z dogovori. Neobhodno bo potrebno, da se ustvari oblast, ki bi mogla garantirati trajnost dogovorov.

Izjave obeh vojujočih se skupin nedvomno ugotavljajo, da niti ena niti druga ne namerava uničiti svojih nasprotnikov. To znači predvsem, da mora nastati mir brez zmage, le mir, katerega temeljni princip sta enakopravnost in skupna udeležba na skupnem dobičku. Jednakost narodov, na kateri mora temeljiti mir, ako naj bo trajen, mora biti enakopravnost. Vzajemne garancije ne smejo niti izrecno priznati niti molče vsebovati razlike med velikimi in malimi, mogočnimi in slabotnimi narodi.

Predsednik smatra n. pr. za nesporno, da so si vsi državniki v tem edini, da bi morala biti Poljska ujedinjena neodvisna in samostojna in da bi morala biti vsem narodom zasigurana nedotakljivost njihovega življenja, bogoslужja in njihovega individualnega ter socialnega razvoja.

Svoboda morja je conditio sine qua non za mir, enakost in skupno delovanje. Nepretrgani, svobodni, neogroženi promet med narodi je bistven del miru in razvojnega procesa.

Kolikor mogoče, bi moral vsak velik narod dobiti direkten izhod k velikim morskim prometnim cestam. Kjer se to ne da doseči z odstopom ozemlja, naj se doseže z nevtralizacijo dohodnih cest.

Vprašanja omejitve oboroževanja na kopnem in na morju se morajo razrešiti v duhu koncilijantnosti, ako naj prinese mir izboljšanje in ako naj bo trajen. Brez žrtev in koncesij je mir nemogoč.

Predsednik predlaga konečno: vsakemu narodu, malemu ali velikemu, naj bo na prosto dano, da si nemoteno, neogroženo in neustrašeno sam določi obliko vlade in pot svojega razvoja.

To so — pravi Wilson — ameriška načela; za druge se ne moremo ogrevati. To so načela prevdarnih mož in žena povsodi v vsakem modernem narodu, v vsaki prosvitljeni državi, to so načela človečanstva in ta se morajo uveljaviti.

Cesar in red Marije Terezije.

Dunaj, 22. januarja. Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo najmilostneje izdati sledeče armadno in brodovno povelje: „Mudeč se sredi Mojih junakov, ki so maja 1916 v nezadržnem navalu pognali verolomnega sovražnika daleč v njegovo ozemlje, so Me voditelji in čete armadne skupine, ki ji je pripadel takrat tudi Moj planinski kor, zaprosili, naj si v spomin na ta zmagoslavni dan pripnem in nosim pridobljeni veliki križ reda Marije Terezije. Čeprav sem imel že kot veliki mojster pravico, da pripnem to najvišje vojaško odlikovanje na Moja prsa, Mi je vendar šele prošnja zaslužnih voditeljev in v boju izkušanih čet dala ponosni čut, da si pripnem veliki križ reda Marije Terezije kot pridobljen pred sovražnikom. V tej zvišeni zavesti sem si nadel ve liki križ in Vam pošiljam Svojo hvalo in pozdrav.

Trident, 17. januarja 1917.

Karel I. r.

DNEVNE VESTI.

Cesarski strelci. Cesar je izdal naslednje povelje: Ukazujem, da se deželni strelci odslej imenujejo cesarski strelci. Prepičan sem, da bodo

te hrabre čete, ki so si doslej pridobile nevenljive laborike, dale novemu imenu sloveč sijaj, meni na veselje, sebi na čast in domovini na blagor. — Na bivališču, dne 16. januarja 1917. — K a r e l.

Odlikovanje nadvojvode Evgena. Dunaj, 19. januarja. Cesar je feldmaršalu, nadvojvodi Evgenu, s posebnim lastnoročnim pismom naznanil podelitev velikega križa reda Marije Terezije v priznanje njegovih velikih zaslug v boju proti nezvesti Italiji.

Poklonitev deželnih odborov cesarju. Dunajski listi poročajo, da bodo deželni odbori avstrijskih kronovin zaprosili koncem januarja ali začetkom februarja za skupno avdijenco, da se poklonijo novemu cesarju.

Poklonitev Kranjske dežele cesarju Karlu. Koncem meseca se poda velika deputacija kranjske dežele na Dunaj, da se pokloni cesarju ter mu tolmači vdanost in zvestobo kranjskega prebivalstva. V deputaciji se bodo nahajali deželni glavar dr. Šušteršič, župan dr. Tavčar, podžupan in deželni odbornik dr. Triller, državni in deželni poslanec dr. Ravnihar in drugi.

Maršal nadvojvoda Evgen deželnemu glavarju o naših junakih. Njegovi c. in kr. Visokosti presvetlemu gospodu maršalu nadvojvodi Evgenu je deželni glavar povodom Najvišje podelitve velikega križa reda Marije Terezije v imenu kranjskega prebivalstva sporočil najvdanejšo čestitke. — Nato je deželni glavar prejel sledečo brzojavko: Deželni glavar dr. Šušteršič, Ljubljana. Z živim veseljem sem prejel patrijotične čestitke prebivalstva Kranjske, katere sinovi so se v bojih zoper dednega sovražnika najslavneje odlikovali, in izrekam za čestitke najtoplejšo zahvalo. — Maršal nadvojvoda Evgen.

Diplomatične konference na Dunaju. Državni tajnik nemškega zunanjega urada Zimmerman je odpotoval v nedeljo zopet v Berlin. V konferencah z zunanjim ministrom grofom Czerninom in z ostalimi avstrijskimi državniki se je pokazalo popolno soglasje nazorov o političnem položaju.

Prebiranje črnovojnikov letnika 1899. Iz pozitivnega razglašja posnamemo, da se morajo vsi črnovojniki letnika 1899 zglasiti do najdalje 31. januarja 1917 v občinskem uradu (na magistratu) svojega bivališča, da dobe črnovojno izkaznico. Komisijonalno prebiranje se bo nato vršilo v času od 8. do 22. februarja t. l., kraj, dan in ura se posebno objavi. Pri prebiranju bodo izvedeli nato oni, ki bodo spoznani za sposobne, kdaj in kam bodo morali odriniti v službovanje.

Vojaškotakсни obvezanci se opozarjajo, da poteče rok zglasitve z 31. januarjem. Pripominja se, da so zglasitve oproščeni le oni vojaški taksi podvrženi črnovojniki, ki ta mesec aktivno služijo in pa uslužbenci takega podjetja, ki je v zmislu zakona o vojnih dajatvah pod vojaško upravo. Če je kdo potrjen in iz službenih ozirov oproščen, je torej dolžan se zgglasiti. — Zgласiti se je v Ljubljani na magistratu v I. nadstropju. Kdor se ne javi pravočasno, bo kaznovan.

Ondříčekov koncert v Kranju. Podružnica za goriške begunce v Kranju je minulo sredo 24. t. m. ob 8. uri zvečer priredila v kino „Talija“ v prid goriškim beguncem krasen koncert, kojega izbrane točke je proizvajal slavnoznani c. in kr. komorni virtouz Fran Ondříček. Vsi prostori do zadnjega so bili razprodani.

Podporna akcija Trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani v korist ženam in rodbinam vpoklicanih. Ko je pričela svetovna vojna in je moralo z drugimi vred pod orožje obilno trgovcev in trgovskih sotrudnikov, se je smatralo trgovsko društvo „Merkur“ za poklicano, da je začelo z dajanjem rednih mesečnih denarnih podpor ženam in rodbinam takih svojih članov, ki so po vstopu očeta v vojaško službo prišle v stisko in potrebo. Skrbno se je izbiralo in podpiralo le take, katerim je pretila res sila in pomanjkanje potem, ko je nehal redni očetov zaslužek. Podpore so bile skromne sicer, ali redne in so obvarovale mnogo poštenih rodbin, ki so bile navezane le na zaslužek vpoklicanega moža in očeta, najtrše bede. Dolgotrajnost vojske in rastoče številu podpore potrebnih so po preteku dveh in pol let oslabile ona skromna denarna sredstva, ki jih je društvo

s skrbno varčnostjo takorekoč od vinarja do vinarja zbiralo tekom 15 let. Tekom 2¹/₂ let je društvo „Merkur“ iz lastnih sredstev, ne da bi se obračalo do dobrosrčnih s prošnjami, moglo redno podpirati znatno število podpore vrednih. Izdalo je v tej dobi za podpore okrglo 16.000 K, gotovo ogromno svoto za stanovsko organizacijo, ki je navezana le na članarino in dobrovoljne prispevke. Sedaj pa po preteku 2¹/₂ let so društvu razpoložna sredstva pošla. Ob svojih sredstvih ne more več nadaljevati prepotrebne podporne akcije. Tik pred trenutkom stoji, da mora vstaviti podpore in prepustiti podpirance, ki so sedaj po dolgotrajni vojski ob naraščajoči draginji podpore prav posebno potrebni, največjemu pomanjkanju in bedi. Društvo, ki je opavilo mnogo prepotrebne kulture dela za domače trgovstvo, omenjamo le izdajo strokovnih knjig, in še danes navzlic vsem težavam vzdržuje svoje delovanje, tako brezplačno posredovanje služb, izdajanje edinega trgovskega lista, dajanje pojasnil, ni nikdar nastopalo v javnosti s prošnjami za podpore. Sedaj pa so izredne razmere, za vzdržanje prekoristne dobrotvorne akcije gre in zategadelj se čuti društvo „Merkur“ kot edina splošna stanovska trgovska organizacije poklicana, da se obrača do naših trgovcev, prijateljev slovenske trgovske organizacije in denarnih zavodov ter jih prosi, naj pristopijo društvu v pomoč ter mu z denarnimi prispevki po najboljših močeh pomagajo, nadaljevati započeto podporno akcijo v korist ženam in rodbinam vpoklicanih trgovcev in trgovskih sotrudnikov. Od uspeha te akcije je odvisno, ali bo društvu „Merkur“ mogoče, nadaljevati prepotrebno dajanje podpor. Blagovoljne prispevke sprejema društvo „Merkur“ v Ljubljani. Imena darovalcev se objavijo v listu „Trgovski Vestnik“.

Ogromne solnčne pege. Neprestano neugodno vreme v času pred in po novem letu je izključevalo vsako uspešno opazovanje solnca, tako da se o spremembah na njegovem površju ni moglo ničesar dognati. Edinole iz poteka močne magnetične nevihte dne 4. januarja t. l. se je dalo sklepati, da je naraslo število solnčnih peg. In v resnici, komaj se je 5. t. m. zjasnilo, pokazala se je solnčna plošča pokrita z ogromnimi pegami v severno-ekvatorialnem pasu. Z velikim daljnogledom je bilo opazati cele vrste manjših in večjih peg, izmed katerih so pege vzhodnega dela ravnokar prekoračile solnčni meridian. Največja pega, ki je že 3. januarja prekoračila sredino solnčne plošče, je imela črno, dvojno jedro okrog in okrog z eliptično, široko senco, v dolžini 55.000 km in širini 28.000 km. Primerjajoč dolžino tega pojava s premerjem naše zemlje, vidimo, da je bila ona pega daljša kot štirikratni zemeljski premer; od časa solnčnega minima, l. 1913, je bila ta pega sedaj največja. Ker je pa sredina cele skupine peg prekoračila solnčni meridian že 4. januarja, se je izračunalo, da je nastal izhod peg med 28. in 30. decembrom 1916 in njih zapad med 9. in 11. t. m.; ker so se pa pege — v kolikor je bilo mogoče opazovati — samo neznatno spreminjale, sodijo, da se zopet pojavijo v času med 24. januarjem in 19. februarjem. Ne moremo smatrati samo za slučaj, da je rayno v času, ko so največje solnčne pege prehajale središče solnčne plošče, vladalo po celi srednji Evropi burno in zelo nestanovitno vreme. To dejstvo dokazuje, da solnčno delovanje ni nikakor brez upliva na vreme na naši zemlji, marveč, da je z delovanjem soln-

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančnejša pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4¹/₄ %

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

ca združeno tudi delovanje vulkanov, potresov itd., kakor ravnokar pričajo poročila o potresih na otoku Farmozi in v Avezanu pričetkom t. m.

Nár. Listy“.

Maksimalne cene za goveje meso. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju določa z veljavnostjo za cel politični okraj Kranj do preklica sledeče najvišje dopustne cene za goveje meso in sicer za en kilogram: 1. goveje meso I. kakovosti 4 K 80 h; 3. goveje meso II. kakovosti 4 K 60 h; 3. pljučna pečenka brez priklade 5 K.

Nova naredba glede masti. V krogih polje-

delcev je razširjeno v precejšnji meri naziranje, da je po eni strani treba oddati le mast od onih prašičev, ki se koljejo v kasnejšem času, po drugi strani pa, da je treba oddati od teh prašičev celo mast. Temu nasproti opozarja se predvsem na to, da se dolžnost do oddaje ne razteza na celo pridobljeno mast, nego le na del masti. Surove masti bo treba oddati od prašiča: pri zakolni teži do 60 kg 2 kg, pri zakolni teži od 60 do 100 kg 3 in pol kg, pri zakolni teži od 100 kg do 150 kg 6 kg, pri zakolni teži nad 150 kg 10 kilogramov. Če je mast že stopljena, je treba oddati

mesto surove masti primerno množino stopljene masti ter je računati pri tem šest delov prve za pet delov drugoimenovane. Dalje se izrecno poudarja, da prenatržen zakol ne oprošča od omenjene dolžnosti, ker veljajo tozadovne določbe brez izjeme za vse prašiče, ki so bili zaklani od 1. novembra 1916 naprej.

Izpričevala o izvozu za pošiljatve v Nemčijo. Pošiljatve avstrijskega blaga v Nemčijo je do nadaljnjega opremljati z izvoznimi izpričevali. Izpričevala o izvozu je zaprositi pri pristojni trgovski in obrtniški zbornici.

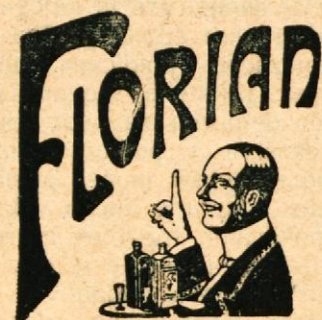
Zapomni in zabi!

Bolan ali zdrav,

Le „FLORIAN“ rabi,

Želodcu bo prav!

Želodčni likèr

je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zamán kupoval draga in neprijetna zdravila!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od

Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Vojne dopisnice

v poljubnih
množinah
oddaja

Tiskarna „Sava“
v Kranju.

Spominjajte se vojnih vdov in sirot.

„KINO IDEAL“ V LJUBLJANI.

Samo 3 dni! Soboto 27., nedeljo 28., ponedeljek 29. jan. 1917:

ZADNJA MODA.

Gerharda Dammana veseloigra - dvodejanka.

„... nikdo ni znal, odkod privedla jo je pot“ ...

4 dejanja. Iz življenja ubožne ameriške dekle.

Mladini neprimerno!

Mladini neprimerno!

Samo 4 dni! Torek 30., sredo 31. jan., četrtek 1., petek 2. febr.:

Pozor: Samo ob teh 4 dneh predstave po 2 uri: ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

TETJAK.

Veseloigra v 3 dejanjih.

Hoffmanove pripovedke.

Drama s predigro v 3 delih.

Mladini neprimerno.

Mladini neprimerno.

Samo 3 dni! Soboto 3., nedeljo 4., ponedeljek 5. februarja:

GVIDON IN NJEGOVI OTROCI.

Smešna burka v 2 dejanjih.

NORASTI CIRKUS.

Komičen film.

POLJSKA KRI.

Roman srca baletne plesalke v 3 delih.

Mladini neprimerno!

Mladini neprimerno!

Prednaznanilo: Od 6.—8. febr. 1917: „PTICE SELIVKE“. Veseloigra v 3 dejanjih. Sestavlil Franz Hofer z LIZO BORRE in HELENO VOSS v glavnih vlogah.

Pričetek predstav: Ob delavnikih: ob 4, 1/2, 6, 7 in 1/2, 8 in 9. Ob ned. in praz.: ob 1/2, 11 dop., 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9.

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 1/2% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvigljene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotočvžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.